

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dictamen Illustrissimi ac Reverendissimi P. Mag. Fr.
Gabrielis Adarzo de Santander, Episcopi Viglevanensis,
Ad Interrogata respondens Circa Exclusivam, quandoque
à Principibus interpositam, ne ...**

Adarzo, Gabriel

Francofurti, 1660

An charitativa Correctio praecedere debeat de crimine in Exclusiva
manifestato?

urn:nbn:de:hbz:466:1-10517

& per se vergente in damnum Ecclesiæ) cum solus non possit occurrere malo Ecclesiæ imminenti , ex Caj inthronizatione , potiori jure tenebitur certiores facere alios Electores , referendo Exclusivam , & ejus momenta , ut eorum suffragiis adjutus , valeat occurrere malo Ecclesiæ , aliàs non faciet quidquid in se est pro liberandâ paupere Ecclesiâ de manu peccatoris , ut dicebat D. Thomas , vide illum num. 58.

*Solutio rejecta : Et quòd charitativa
Correctio præcedere hîc non debeat,
ostenditur.*

64 **R**espondere posset aliquis , excusando Electorem Exclusivam recipientem ab onere eam Electoribus intimandi , dicendo , quòd cum ipse nunquam Cajum correxerit charitativè , de crimine in propositione Exclusivæ manifestato , fit consequens , quòd non teneatur indignitatem Caj Electoribus pro palare , dicente Christo Domino Matth. 18. *si peccaverit in te Frater tuus , vade & corripe eum inter te & ipsum solum ; quod si te non audierit , dic Ecclesiæ : malè & injustè diceretur Ecclesiæ , seu Electoribus peccatum , quod ante secretò non fuit charitativè correctum.*

65 Sed contra est , quòd doctrina evangelica de corre-

correctione fraternâ ante denuntiationem, non habet locum in peccatis, quæ primò & per se sunt contra communitatem; & sic in illis correctio non debet præcedere denuntiationem, ut expressè docet D. Thomas 2. 2. *quest.* 33. *art.* 7. *in corpore*: Qui in solutione ad 3. benè notat, Christum solùm dixisse, *si peccaverit in te Frater tuus*; non verò dixisse, *si peccaverit in alios*, vel in Ecclesiam: & Pater Franciscus Suarez ex S. Augustino notavit hoc ipsum *de Relig. tomo 4. lib. 10. cap. 8. num. 4. & 7.* Videantur Reginaldus, Becanus & Petrus Hurtado, citati suprâ numero 60.

Præterea, correctio charitativa & fraterna, ex⁶⁶ communi Doctorum sententiâ, solùm debet adhiberi quando adest spes fructûs & emendæ, quæ spes in delictis vergentibus contra communitatem, debet esse certissima & præsentanea, & sufficienter providens, non solùm in præsens, sed etiam in futurum, ut ex Richardo docet P. Suarez *dist. 8. de charit. sect. 6. num. 6.* qui paucis interjectis subdit, *in prioribus peccatis* (nempe contra communitatem) *talem spem esse rarissimam, & ideò moralem regulam esse, in illis posse sumi initium à denuntiatione, præcipuè quia qui in hac parte incidunt, rarissimè corriguntur*: verba sunt Suarez. Si ergo spes de emenda rarissimè habetur in peccatis contra communitatem, nec est fructus probabiliter exspectandus à

Q cor-

correctione emittenda est correctio, & deveniendum ad denuntiationem.

67 Sed demus, quod sit probabilis spes emendæ, in tali casu etiam erit probabile damnum communitatis; nam affirmativum probabile arguit negativum esse etiam probabile. Tunc sic; sed damnum probabile communitatis (secundum omnes Doctores) præferendum est bono privato delinquentis, quia dicunt, non esse justum exponere periculo communitatem, ut bonum privatum delinquentis sit liberum à periculo: Ergo. Immo addit Reginaldus, & benè, numero 56. versiculo consequenter, cum Petro Navarra, & Gabriele, quod periculum probabile Reipublicæ est vitandum, cum damno certo personæ privatæ non delinquentis. Ergo potiori jure, cum damno privatæ personæ delinquentis.

68 Claudat negotium, & finem discursui nostro imponat P. Franciscus Suarez t. m. 4. de Relig. lib. 10 cap. 8. num 8. ubi agendo de peccati contra communitatem denuntiatione facta Prælato, ut Patri, inquit, *in isto casu proximus propriè non infamatur, neque intervenit propriè materia correctionis, sed solus defensionis, & ideo cessat ratio ordinis charitatis.* Notentur hæc verba P. Suarez, quæ omnem evacuant difficultatem; nam qui exceptâ Exclusivâ denuntiat alijs Electoribus indig-

indignitatem exclusi, facit in defensionem Ecclesie & communitatis, quod absque dubio est de jure naturæ, & consequenter præponitur his, quæ sunt de præcepto positivo charitatis.

Solutio alia adducitur, & ever-
titur.

Respondere aliter posset Sacer Elector, qui Ex-69
clusivam excepit, excusando se teneri eam cæ-
teris Electoribus manifestare, ratione diffamati-
onis, quam incurreret ille (contra quem Exclu-
siva dirigitur) apud eos, quibus Exclusiva nota
fieret; præcipuè cum Excluso impingat indigni-
tatem.

Sed contra est. Primò, quia, ut dixi suprâ, nume-70
ro 48. non est materia diffamationis Cajo, dicere
de eo, quòd sit ad Principes partialis in negotio
belli, à quâ partialitate oritur ejus indignitas hîc
& nunc, juxta sæpè inculcata totâ hac Sectione.
Secundò, quia dato, quòd esset materia diffamati-
onis, & quòd de factò Cajo per apertionem alijs
Electoribus factam de ejus indignitate diffamaretur,
nil refert, cum meritò & justè diffametur ob
causas contra quietem publicam à se datas, quæ tali

Q₂

sunt

sunt poenâ dignæ: Prædicta autem diffamatio non venit comparanda cum damno Ecclesiæ imminente, unde parvi facienda est, & malo occurrendum impendenti, ut ex Soto, Petro Navarra & alijs probat Reginaldus *num. 55*. & Suarez *de charitate disp. 8. sect. 6. num. 5*. Præterquam quod, ut optimè advertit ipse P. Suarez loco à nobis citato numero 68. non intervenit propriè diffamatio, quando denuntiatio de crimine fit per modum naturalis defensionis, ut in nostro casu, etiamsi se habeat consequenter & materialiter. Unde ob metum non denigrandi famam Caij, Sacer Elector, qui adversus eum Exclusivam excepit, minimè excusabitur ab onere eam alijs

Electo-
ribus expli-
candi.

